

40. møde.

Torsdag den 14. marts kl. 13.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Fra medlem af folketinget *Børge Pedersen*, der har haft orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 19. d. m. atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Mogens Voigts*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I skrivelse af 11. marts meddeler undervisningsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v. (Tilskud efter objektive udgiftskriterier),

forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Tilskud efter objektive udgiftskriterier) og

forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

Medlemmer af folketinget *Grünbaum*, *Thomas Have*, *Heinesen*, *Egon Jensen* og *Søren Jensen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af indkomst- og formueskat til staten (udskrivningsloven).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (*Tove Nielsen*):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m.v. (Tilskud efter objektive udgiftskriterier).*

Lovforslaget indeholder forslag om ophævelse af de procenttilskud, der ydes fra staten til kommunerne vedrørende ungdomsskolen, herunder ungdomskostskoler, fritidsvirksomhed for børn og unge, fritidsundervisning for voksne og supplerende kulturelle arrangementer.

Fra tidspunktet for lovens ikrafttræden, den 1. april 1975, vil tilskudsbeløb, svarende

til de tilskud, som hidtil er ydet til kommuner og amtskommuner vedrørende disse aktiviteter, blive indregnet i de tilskud, som fordeles efter objektive udgiftsbehovskriterier i henhold til lov nr. 379 af 13. juni 1973 om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

Lovforslaget indeholder alene de tekniske ændringer, som er nødvendige for at gennemføre denne tilskudsomlægning, medens lovens øvrige bestemmelser, herunder dens principper for tildeling af tilskud til private initiativtagere, er opretholdt. At denne fremgangsmåde er valgt, uanset at jeg har til hensigt at fremsætte forslag til en gennemgribende revision af lov om fritidsundervisning m.v. i næste folketingssamling, skyldes flere forhold.

For det første er det nødvendigt, at tilskudsændringen vedtages i så god tid før dens ikrafttræden, at kommunerne bliver i stand til at tage hensyn dertil ved budgetlægningen. En ikrafttræden pr. 1. april 1975 kræver således, at forslaget vedtages i indeværende samling.

Dernæst er det min hensigt at udsende et udkast til en revideret lov om fritidsundervisning m.v. som debatoplæg, før forslaget fremsættes i folketinget.

Endvidere er det nødvendigt, at tilskudsomlægningen får virkning fra et finansårs begyndelse, medens det mest hensigtsmæssige ikrafttrædelsestidspunkt for en lovændring af de materielle regler i loven er den 1. august, da de fleste nye hold inden for fritidsundervisning m.v. påbegyndes i tiden kort derefter.

Endelig er der et særligt problem vedrørende ungdomsklubber, som efter gældende regler kan oprettes under to forskellige regelsæt under henholdsvis socialministeriet og undervisningsministeriet, og dette problem vil bedst kunne finde sin løsning, når tilskudsproblematikken er afklaret.

Det må erkendes, at den gældende lov med de her foreslåede ændringer ikke bliver nogen helstøbt lov, og det er derfor mit ønske, at en ny lov om fritidsundervisning m.v. kan blive vedtaget til ikrafttræden pr. 1. august 1975, således at den gældende lov med de her foreslåede ændringer kun skal virke i forholdsvist kort tid.

Ved udarbejdelsen af en revideret lov må det bl. a. nøje overvejes, i hvilket omfang

[Undervisningsministeren.]

tilskudsreglernes bortfald nødvendiggør selvstændige regler om en række forhold, som hidtil er søgt reguleret ved ydelse af procenttilskud eller ved godkendelse af udgifterne som tilskudsberettigede.

Der må endvidere tages stilling til, om og eventuelt på hvilken måde de enkelte kommuner skal kunne regulere omfanget af virksomheden og dermed de økonomiske virkninger inden for lovens rammer.

Det skal sluttelig bemærkes, at det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og det dertil knyttede forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser indeholder forslag til indførelse af tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier for folkeskole- og gymnasieområdet efter tilsvarende retningslinier. Det vil være naturligt, at de tre lovforslag behandles samtidig, selv om de andre lovforslag ikke i øvrigt har nærmere sammenhæng med dette lovforslag.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Tilskud efter objektive udgiftskriterier) og forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

Ved forslaget til ændring af folkeskoleloven foreslås reglerne om de procenttilskud, der ydes fra statens til kommunerne og amtskommunerne vedrørende folkeskolen, ophevet. Dog bibeholdes bestemmelsen om, at staten afholder udgiften til pensioner til folkeskolens tjenestemænd.

Forslaget til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser (bidragsloven) indeholder forslag om, at de beløb, som staten afholder som driftsudgifter til statsskoler og som tilskud til private skoler, afkræves kommunerne eller amtskommunerne i forhold til det antal elever, der undervises i disse skoleformer.

Disse ordninger modsvares af, at statens hidtidige udgifter og tilskud på disse områder vil blive indregnet i de tilskud, som fordeles til kommuner og amtskommuner efter

objektive udgiftsbehovskriterier. Disse kriterier tager ikke hensyn til, om en del af børnene i kommunerne eller amtskommunerne undervises i statslige eller private skoler, og for at skabe økonomisk lighed på dette område foreslås det, at kommuner og amtskommuner refunderer staten udgifterne til undervisning af disse børn.

Lovforslagene bygger på det princip, at undervisningen i folkeskolens klasser, dvs. børnehaveklasser, 1.-10. klasser og realklasser, skal betales af kommunerne, medens undervisningen på gymnasieniveau, herunder i klasser til højere forberedelseseksamen, skal betales af amtskommunerne. De beløb, som overføres til udbetaling som tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier, fordeles i overensstemmelse hermed.

Forslaget til ændring af folkeskoleloven indeholder alene de tekniske ændringer, som er nødvendiggjort af tilskudsomlægningen. Herudover er det foreslået, at de tilskud, som amtskommunerne yder til kommunernes udgifter til befordring af elever, samtidig ophæves. Ved beregningen af de beløb, som skal indgå i den samlede tilskudspulje, vil der blive foretaget fornøden regulering til kompensation for denne ændring i udgiftsfordelingen.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget til bidragsloven, er der for tiden ca. 84.000 elever i de statslige og private skoler, heraf ca. 16.000 i statsgymnasierne, hvilke skoler forventes at kunne overgå til amtskommunerne pr. 1. april 1975. Forhandlinger herom foregår for tiden, og det må formodes, at en afklaring af de i denne forbindelse opståede spørgsmål vil kunne nås i løbet af de kommende måneder, således at lovforslag herom vil kunne fremsættes i efteråret 1974.

Under hensyn til det store antal elever, for hvilke kommuner og amtskommuner skal yde bidrag til staten — også efter overgangen af statsgymnasieskolerne — er det nødvendigt at basere sig på ret grove gennemsnitsberegninger, som i betragtning af de meget store beløb, tilskudspuljen kommer til at omfatte, må anses for at være fyldestgørende.

Ved gennemførelsen af de hermed fremsatte lovforslag og af det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af fritidsundervisningsloven vil procenttilskuddene